Anul XIV — Sibiiu, Sâmbătă 21 Iunie (3 Iulie) 1897 — Nr. 136

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. să vênd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni.

Învitare de abonament
la
„TRIBUNA".

Cu 1 Iulie v. 1897 încep noue abonamente lunare, cuartale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sûnt rugați a grăbi cu reînoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lunii, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . .	14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . .	7 fl. — cr.
Abonamentul trilunar . . .	3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costa . .	1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sûnt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășiile, în care li-s'a trimis „Tribuna" până acum.

Administrațiunea.

Stare revoluționară.

(p.) Vorba ne sună nouă Românilor. *Noi* ne punem în stare revoluționară față cu statul ungar. De ce? Pentru-că nu voim să întrăm în congresul catolic, ci facem și pe terenul acesta pur bisericesc — *pasivitate*. Nu primim drepturile, pe cari ni-le acoardă statul, ci le respingem, ear' cine le respinge, e revoluționar și ca revoluționar va fi tratat din partea statului. Cine o spune aceasta? Presa maghiară care stă aproape de guvern, prin urmare e informată și inspirată de guvern. O spune, în mod indirect, însuși guvernul unguresc.

Așteptăm acum, ca guvernul să fie consecuent și să declare de revoluționară și *pasivitatea* noastra *politică*. Dreptul electoral încă e un drept primit dela stat, ear' acela care îl respinge ori nu se folosește de el, tot atât de bine se pune în stare revoluționară față cu statul, ca Românii de lege unită, cari nu voesc să-'și nimicească singuri independența *națională* a bisericii lor, intrând într'un congres în care n'au ce căuta.

Asta ar fi logic și cuminte din partea „liberalului" guvern unguresc. Se proclame apoi *statarul* prin toate părțile locuite de Români, și pe aceia, cari mai țin la pasivitate, să-'i judece, fără ascultare, la moarte prin streang, în casul cel mai bun la temniță pe vieață. Pe calea aceasta ar perì și urma pasivității, ear' chestiunea națională s'ar resolva în modul propus mai de mult de organul faimosului *Horváth Gyula* adecă: *cu ajutorul furcilor.*

Altcum se poate, că *Jeszenszky,* cavalerul, însărcinat cu resolvarea chestiunii naționale, tocmai un *astfel* de plan își va fi statorit pentru viitor, văzând că pe altă cale nu merge cu înderătnicii acestia de Români.

Dar' vorba àluia: ce a fost am văzut; ce va fi vom vedè!

Deocamdată nu avem decât să mulțumim dlui Jeszenszky pentru distincțiunea nouă ce ni-o face, timbrându-ne de — *revoluționari* și pentru frumoasele prospecte ce ni-le pune în vedere de a fi tractați în viitor — ca *revoluționari.*

Să ne întâlnim sănătoși la locul de perzare! Acolo apoi vom vedè, care pe care — tragem în furci?

Până atunci însă o modestă întrebare stăpânitorilor nostri: oare *pasivitatea* inaugurată de Maghiari la anul cutare fost-a ea asemenea un fel de stare *revoluționară* față cu statul comun austriac de pe acele vremuri?

Să vedem o pagină din trecutul nu prea îndepărtat al Maghiarilor.

Diploma din Octomvrie (1860) și patentul împărătesc din Februarie (1861) a redat Ungurilor constituția și autonomia municipală sub anumite condițiuni, între cari era și aceea de a trimite delegați în Reichsrathul din Viena. Maghiarii însă în adresa-răspuns înaintată Monarchului au declarat prin parlamentul unguresc, că nu împlinesc dorința Monarchului, nu trimit delegați la Viena. În 21 Iulie 1861 Monarchul a adresat un nou rescript Maghiarilor (parlamentului unguresc) ca răspuns la adresa lor, în care de nou îi provoacă să între în Reichsrath. Tot același răspuns de — *nesupunere* din partea Maghiarilor, va să zică răspuns *revoluționar.*

Dar' Maghiarii nu au împlinit nici celelalte condițiuni legate de restabilirea constituțiunei și urmarea a fost că la 21 August 1861, dieta maghiară a fost *disolvată* ear' constituția ungurească de nou *suspendată.* Atâta a fost tot ce s'a făcut în contra lor. Nime nu 'i-a timbrat de revoluționari, și nu 'i-a amenințat că-'i va trata ca pe niște revoluționari.

Deși motiv era; căci ei s'au fost pus în conflict nu numai cu statul comun de pe atunci, ci și cu domnitorul, căruia 'i-au denegat ascultarea și supunerea.

Că Monarchul ce a cerut dela ei în schimbul constituției și a autonomiei municipale redate, a spus-o ministrul *Schmerling* în ședința din 23 August 1861 a Reichsrathului din Viena, în vorbirea cu care a modificat suspendarea constituției din Ungaria.

„Maghiarilor li-s'a redat constituția — zicea Schmerling — drepturile și libertățile, dieta și instituțiunile municipale, sub condițiunea, ca pentru regularea afacerilor comune, cum e: armata, finanțele, economia, să trimită delegați în Reichsratul din Viena. Prin condițiunea aceasta, independența națională și desvoltarea Ungariei nu ar fi suferit nimic... Maghiarii trebuau dar' să schimbe constituția în parlamentul lor, conform diplomei din Octomvrie și patentei din Februarie, astfel, ca: *constituția se fie curățită de articolii periculoși și contrari ordinei publice*, de dispositiunile nedrepte și nesuferite luate contra popoarelor de limbă nemaghiară, *și de alte rămăsite din timpuri învechite.* Asta nu a făcut-o dieta maghiară, ci a cerut recunoașterea necondiționată a constituției din 1848, denegând în mod categoric: a aduce în consonanță relațiunile de drept de stat ale țerii cu pretensiunile statului comun constituțional, și *drepturile coroanei cu dorințele realisabile ale popoarelor.* Dar' aceea-ce cere dieta maghiară nu 'i-se poate da, pentru-că legile din 1848 *vatămă popoarele de limbă nemaghiară din Ungaria*"...

A mai spus ministrul Schmerling că: „Maiestatea Sa declară, că în calitate de rege al Ungariei se simte dator a ocroti milioanele de locuitori din țeara aceasta, de limbă slavă, română și germană, atât de scumpi inimei M. Sale, și a le arăta iubire și îngrijire întru *recunoașterea și desvoltarea naționalității lor pe basa egalității de drept*".

În fine a mai declarat ministrul, că nici pentru aceea nu li-se poate da Maghiarilor constituția în forma cerută de ei, pentru-că „*în ea se cuprinde și uniunea necondiționată a Ardealului, care, cum bine să știe, e vătămătoare și revoltătoare*".

Așa au făcut Maghiarii *pasivitate* la timpul seu, pentru-că nu li-s'au împlinit dorințele.

Există analogie? Da și ba.

Maghiarii s'au pus în pasivitate, în stare revoluționară (vorba lor) față de Viena, din capriț, mai mult însă din egoism, fiindcă nu voeau să împartă drepturile și libertățile cu noi, celelalte popoare din țeară, ci le-au reclamat numai pentru dînșii; ear' noi, facem *pasivitate* din oportunism, fiindcă Maghiarii ne chiamă numai se întrăm în parlamentul lor, dar' nu ne lasă se întrăm și nu ne dau posibilitatea ca se întrăm în numĕrul care ne compete.

Și totuși pasivitatea lor, starea lor revoluționară față de Viena, le-a adus roadele dorite. Cinci ani mai târziu toate condițiunile puse lor au fost abandonate, și Maghiarii 'și-au redobândit constituția în forma cerută de ei.

Ei bine; de ce să nu aibă resultat bun (pentru noi) și pasivitatea noastră, starea noastră revoluționară față cu discreționarii nostri stăpânitori?

Va trebui să așteptăm mult? Nu are a face! Vom aștepta. Maghiarii au avut noroc, căci pentru ei în scurtă vreme s'a schimbat situația politică, care a făcut cercurile dătătoare de ton din Viena *se uite* toate asigurările cuprinse în vorbirea ministrului *Schmerling*, și în alte prea înalte declarațiuni, și se ne dee pradă, în mod necondiționat, pe mâna Maghiarilor.

Noi însă nu avem norocul pe care 'l-au avut dînșii, pentru-că noi de mult așteptăm după o schimbare a situației politice, care să ne scape earăși de sub supremația lor. O așteptăm și nu vine.

Cine zice însă că această schimbare nu poate se vină mâne ori poimâne?

La anul 1861 zicea Viena: „nu pot se dau Maghiarilor aceea-ce cer, din motivele"..... (Motivele eram noi!) La anul 1866 s'a tras însă dunga peste toate motivele, și Maghiarii au primit tot ce au cerut, poate chiar mai mult decât au cerut.

Azi zic Maghiarii: „nu putem da Românilor aceea-ce cer, aceea-ce se cuprinde în programul lor național, din motivele".... (Motivele sûnt: egoismul lor și — grandomania lor!) Cine știe însă, că oare mâne ori poimâne, de voe sau de silă, nu vor trage și Maghiarii dunga peste motivele lor, și nu ne vor da ceea ce ne compete?

Sibiiu, 2 Iulie n.

Presa maghiară despre conferența din Cluj. Toate ziarele maghiare publică lungi rapoarte despre conferența din Cluj a Românilor gr.-catolici. Rapoartele sûnt aceleași, și trebue să constatăm că sûnt obiective. De abia unele, mai șoviniste, caută se presente mișcarea ca și o agitație politică. Mai mult greșește în chestiune „Alkotmány", care ziar catolic fiind, ar trebui să fie mai bine informat. „Alkotmány" susține de pildă, că episcopii 'și-ar fi reservat, ca și ei să iee parte la congresul din Pesta, și că asta ar atîrna dela resultatul pertractărilor, ce se fac între archiereii uniți și primatele.

Noi nu dăm nici un crezĕmênt scriselor lui „Alkotmány". La tot casul ele nu pot avea mai multă valoare, decât cele, în cari numitul ziar susține, că mișcarea de acum a mirenilor uniți, ca și cea dela 1870, ar fi pusă la cale de guvern, pe spesele lui!

Trebue să compătimim pe romano-catolicii Maghiari, cari cu astfel de informațiuni sûnt serviți în causa autonomiei.

Celelalte ziare se abțin până acum dela apreciarea conferenței. Se vede că nu li-s'a dat încă porunca de sus.

Salarisarea preoților. Ziarul *Bud. Hirl.* este informat, că guvernul are intenție a salarisa preoțimea de toate confesiunile. Spre acest scop guvernul a pregătit un proiect de lege, în care se fixează salarele pentru preoți în cei dintâiu cinci ani cu câte șese sute anual, ear' după cinci ani cu câte opt sute fl. Budgetul statului se va împovăra prin aceasta cu mai bine de un milion floreni. Preoțimea romano și greco-catolică nu va fi salarisată de stat, având congrua.

Proiectul se va presenta în dietă la toamnă.

Ar crede omul, că guvernul devine un binefăcĕtor sincer, dacă n'am ști din trecut, că de câte-ori se apropie de noi cu darurì: e lup în piele de oaie.

Conferența din Cluj.

— Raport special al „Tribunei". —

Cluj, 30 Iunie n.

ȘEDINȚA II.

Comisiunea de 21 s'a întrunit îndată după I. ședință și a discutat până la 1 1/2 d. a. După aceea s'a întrunit de nou la 4 ore. Au fost, se spune, discuțiuni foarte interesante din toate punctele de vedere. În fine la 6 ore comisiunea și-a sfîrșit lucrările și imediat s'a început ședința II.

Mai întâiu s'au cetit telegramele, ce au mai sosit la adresa conferenței. Dintre acestea mi-am însemnat următoarele: din *Oradea-mare* (prepositul Kovács și canonicul Sarkadi), *Sângeorgiu* (Domide, Utalea etc.) *Năsĕud* (mai mulți), *Oradea mare* (tinerimea română), *Lugoj* (tinerimea universitară fără deosobire de confesiune), *Gurghiu* (Ilie Câmpeanu etc.), *Arpașul-inferior*, *Bistrița* (mai mulți), *Făgăraș* (vicarul V. Rațiu), *Lugoj* (comitetul conferenței greco catolice), *Brașov* („Gazeta Transilvaniei.")

Raportul comisiunei.

Urmează raportul comisiunei de 21, care 'și-a ales de referent pe dl *Iosif Roman*, advocat în Oradea-mare.

Dl *Roman*, care cunoaște atât de bine toate fasele chestiunei, a făcut o expunere istorică a întregei cause. Clar, popular în concepțiune și obiectiv, referentul a arătat desvoltarea istorică a chestiunei începĕnd dela 1700, anul unirei cu Roma — până la 1869/71, când pentru prima dată au început mișcările

---

FOIȚA „TRIBUNEI".

Jules Verne.

Castelul din Carpați.

Roman din vieața poporului românesc din Ardeal.

— *Traducere autorisată*, —

de

Victor Onișor.

(Continuarea 7.) (Reproducerea interzisă).

Precum în alte părți ale Transilvaniei așa și aici, nu se vorbește nici nemțește, nici ungurește, ci numai românește. Românește vorbesc chiar și Țiganii, așezați mai mult pe câmp, lângă diferite sate din ținutul acela. Acest popor împrumută limba țerii, în care trăește, ca și religiunea. Țiganii din Mățești formează un fel de comunitate deosebită, sub autoritatea unui voivod, cu corturile, cu »baracele« lor, ce se ascuțesc într un punct, și sub cari se află cete întregi de copii. Prin moravurile și rênduiala mai mare a vieții lor, ei se deosebesc mult de ceialalți consângeni ai lor, cari cutrieră Europa. Se țin de ritul grecesc, conformându-se religiunei creștinilor, în mijlocul cărora trăesc. Capul religios al Mățeștilor e un popă, care locuește în Vulcan, de aici apoi se îngrijește de binele sufletesc al poporenilor sei din ambele sate, depărtate de o jumĕtate de milă.

Civilisația e tocmai ca și aerul și apa. Peste tot locul, unde numai își află cale sau măcar o mică deschizĕtură, străbate și schimbă moravurile esistente. De altfel trebue să recunoaștem, că în această parte de miază-zi a Carpaților nu 'și-a găsit nici o deschizĕtură, pe unde să poată pĕtrunde. De când Elisée Reclus a putut zice despre Vulcan »că în valea Jiului român e ultima postă a civilisațiunii«, nu trebue să ne mirăm, că Mățeștii e unul dintre satele cele mai înapoiate ale ținutului. Cum se și poate altfel în acele locuri, unde oamenii se nasc, cresc și mor, fără a fi eșit de pe hotarul satului!

Dar' ar putè reflecta cineva, că în Mățești este dascăl și primar. Da, fără îndoială! Numai, cât dascălul Petrică nu poate să învețe, decât numai ce știe el însuși, adecă a cetì, a scrie și a calcula. Nici cunoștințele lui nu sûnt mai mari. Întru cât se ține de știință, istorie, geografie, literatură, nu cuuoaște decât cântecele poporale și legendele ținutului din giur. În d'al d'acestea memoria lui are o rară bogăție. În materie de fantastic e foarte tare și câțiva scolari din sat trag mare profit din lecțiile lui.

Ce se ține de primar, trebue să fim în clar cu cualificația celui dintâiu oficiant din Mățești.

Dl primar Colțu era un om mic, de vre-o 55—60 de ani, Român de neam, cu pĕr scurt și cărunt, cu musteață încă neagră, niște ochi mai mult blânzi, decât vii. De o statură compactă, cum sûnt în deobște muntenii, purta o pălărie cu pană lată, încins cu curea de pele, cu cămeșă albă de pânză, țesută în sat, cu ismene largi, băgate în niște cisme cu tureac înalt. Întrunind funcția de primar și judecător comunal, de multe-ori trebuia să întrevină în causele de proces, ce se ivesc între săteni, dar' cu deosebire își îndrepta atențiunea la administrarea satului seu, ale cărui afaceri le îndeplinia cu deplină cunoștință de causă, ceea-ce era tot odată și spre folosul seu. Din toate învoielile de vindere și cumpĕrare dînsul își are competența sa, pe lângă aceea și din taxele de vamă dela străini, turiști, neguțĕtori, cari toate incurg în buzunarul seu.

În urma acestor venite primarul Colțu ajunsese în stare bună. Deși partea cea mai mare a poporului e stoarsă prin cămătăria Ovreilor, care nu peste mult vor fi adevĕrații proprietari ai pămêntului, totuși primarul știù să scape din ghiarele lor. Averea sa era liberă de hipotecă, sau »de întabulare« cum se zice în ținutul acela, și nu era dator nimĕnui. Bani în împrumut mai bine da, decât lua, dar' fără a stoarce pe bietul popor sĕrac. Avea păpușoiu și fênațe bune pentru turma sa. Cu nouĕle sisteme de agricultură nu se putea împrietenì, avea vie frumoasă, ceea-ce îi gâdălia mândria, mai ales când se plimba printre ciorchinele încărcate cu struguri, a căror recoltă o vindea destul de cu preț, afară de o parte bunicică ce o reserva pentru casa sa.

Casa primarului Colțu, așezată lângă delușorul ce traversează ulița cea mare nu e tocmai cea mai frumoasă în sat. E o casă de peatră, cu fața către grădină, cu ușa între fereastra a treia și a patra. Pe diaintea casei sûnt straturi cu flori frumoase și ce e și mai plăcut, doi stejari înalți, ale căror ramuri se întind în toate părțile peste coperișul casei. Dinderĕt e o grădină mare, frumoasă, cu straturi de legume și plantată giur împregiur cu pomi. În lăuntrul casei sûnt odăi spațioase și curate, cu mobile colorate, mese, paturi, lavițe și scaune, dulapuri, în care se află blide și oale, cuiere, atîrnate aproape de plafond pe părete; pe cuie sûnt puse fețe și ștergare împistrițite cu colori foarte vii, lăzi pline de haine de tot felul, ștergare și fețe de masă; aceste lăzi servesc în loc de dulapuri; ear' pe părețiì văruiți alb, sûnt icoane cari representă pe patrioții români — între alții pe popularul erou din secolul al XV-lea, pe voivodul Ioan Corvin.

Eată o locuință plăcută, care e prea mare pentru un om singur. Dar' nu era numai singur primarul Colțu Deși văduv de vre-o zece ani, avea o fetiță, Mărioța, căreia îi mersese vestea prin ținutul acela de frumoasă, ce era. Ea era o fetiță drăguță, ca de 20 de ani, blondă, cu ochi negri, cu o privire blândă, plină de farmec, și de o statură plăcută. Era foarte atrăgĕtoare, cu că meșă de pânză albă, brodată pe la guler, pe la mâneci și pe umĕr; la gât cu un șir de taleri (de argint), încinsă cu »cătrințe«, de asemenea brodate cu albastru și roșu, potrivite cu talia sa; încălțată cu cisme mititele, împrobodită cu cârpă frumoasă, ear' pĕrul lung legat cu o pantlică.

Da! era o fetiță frumoasă, Mărioța Colțu, și — ce e mai mult, avută pentru acest sat ascuns în fundul Carpaților. Bună gospodăreasă?... Fără îndoială, pentru-că ea dirige foarte bine trebile în casa tatălui seu. Cu cultură?... Bine înțeles! În școala dascălului Petrică a învĕțat a cetì, a scrie și a socotì; și socotește, scrie, cetește corect, dar' că nu știe mai mult — aceasta încă își are causa sa. În schimb cunoștea tot ce se ține de poveștile și legendele ardelenești. De aceștea știa câte și dascălul seu. Știa povestea Ilenei Cosînzene, despre o fată de împĕrat cum a scăpat dinaintea Tătarilor, povestea cu bălaurul ascuns într'o pesteră în Valea Primăverii, știa legenda cetății Deva, care e făcută în vremea zinelor, legenda Detunatei, acest munte gingatic de basalt, în formă de vioară mare de peatră, pe care cânta dracul în nopți furtunoase; legenda Retezatului, al cărui vîrf 'l a tăiat o vrăjitoare, apoi știa despre cheia Turzii, și altele. E de însemnat, că Mărioța credea toate acestea închipuiri dar' acestea nu o împedecă să fie plăcută și drăguță. (Va urma).

de autonomie ale Romano-catolicilor. A arătat situaţia, ce li-s'a creat Românilor în congresul din 1871, şi a espus cum şi astăzi condiţiunile nu ar fi mai favorabile, ci din contra.

Nu separatismul ne conduce pe noi — a zis referentul — ci dragostea de independenţa noastră. Nu vrem noi rumperea unităţii de credinţă, ci cultivarea credinţei o voim în sînul neamului nostru, în cadrele firesti, bine stabilite, în care a lucrat în totdeauna biserica noastră.

Cu ce drept vin romano-catolicii să ne cheme pe noi le Pesta? De ce nu chiamă atunci şi pe *Croaţii*, cari sînt nu numai de o credinţă, ci şi de un rit şi disciplină cu ei? (Aşa este! aşa este!)

După frumoasa expunere a referentului, în care s'au adus înainte toate motivele proiectului de conclus, a urmat cetirea proiectului prin dl notar al conferenţei *Vasilie Podoabă*.

Conclusele conferenţei.

Proiectul este cunoscut deja cetitorilor „Tribunei". Cetirea lui a fost primită cu aprobări vii.

Dr. *Stefan C. Pop*, advocat în Arad, luând cuvêntul zice cam următoarele:

„Eminentul raportor al comisiunei a expus istoria alor 200 de ani a bisericei noastre; a compus mai ales cronica alor 26 ani, decând pentru prima dată clericii şi laicii bisericei noastre s'au întrunit la *Alba-Iulia*, ca să-'şi apere vechia independenţă bisericească.

Domnilor! Când înainte cu două luni am vêzut circularul primatelui dela Strigon, privitor la alegeri pentru congresul din Budapesta, ne-am cutremurat, şi părea că ni-s'a întunecat orisontul. Au urmat însă zile senine. Mirenii bisericei noastre îngrijoraţi s'au sfătuit; ear' prelaţii nostri asemenea.

Noi putem mulţumi circularului primaţial, că ne-a dat prilegiu, ca să dăm lumei întregi dovadă, că la noi *clerul şi poporul una sînt.*

Prima mângâiere ne-a venit dela prelaţii nostri (vii: „să trăească!") şi de atunci veseli am fost şi cu dor am dorit să convenim la Cluj. Ne-am adunat, Români din patru unghiuri, cler şi popor, bătrâni şi tineri şi eată putem constata că un gând şi o simţire ne pătrunde pe toţi. În formă poate nu am convenit, dar' în fond una am fost cu toţii, şi putem constata că nici o singură voce discordantă nu s'a auzit în mijlocul nostru.

Propun deci, şi cred că exprim opinia tuturor, ca proiectul de conclus să-'l primim cu unanimitate, fără nici o schimbare!

Vii aprobării şi aclamaţiuni confirmă primirea acestei propuneri.

Presidentul: întreabă dacă nime n'are nici o observare? Ne însinuându-se nime, zice presidentul, voiu enuncia cu bucurie, că proiectul s'a primit unanim şi este conclusul conferenţei noastre! (Bravo! să trăească!)

Comitet executiv.

Pentru executarea concluselor luate, presidentul anunţă că s'a făcut propunere pentru alegerea unui comitet executiv. Însărcinarea acestui comitet e, ca să aducă printr'o deputaţiune la cunoştiinţa Metropolitului din Blaj conclusele conferenţei, făcându-'i o expunere despre motivele şi scopurile conferenţei. Ear' celorlalţi episcopi sufragani comitetul să le comunice conclusele în scris.

În comitetul executiv se aleg: *Alexandru Roman*, prof. univ. ca conducător, *Ladislan Hossu*, jude de tablă, *Dionisiu Vajda*, proprietar, *Ioan Laslo* protopop şi *Leontin Pop*, judeţ la tribunal în Cluj.

După aceea se decide a se trimite telegrame omagiale către Papa Leo XIII. Maj. Sa Monarchul şi Excelenţia Sa Metropolitul din Blaj.

Încheiere.

Dr. *Gavril Tripon*, advocat în Bistriţa, ia cuvêntul şi zice cam următoarele:

Ziua de astăzi e o zi de sărbătoare pentru biserica noastră. A vedea clerul şi fruntaşii poporului stând, umăr la umăr, pază bisericei sale, şi drepturilor ei, eată un fapt care dovedit prin conferenţa de azi constitue o pagină ilustră în istoria bisericei noastre. Când mă gândesc la aceasta un sentiment de gratitudine mă pătrunde faţă cu toţi cei-ce au lucrat la realisarea acestei conferenţe. — Propun deci ca spre a onora memoria lui Alex. Bohăţelu, şi spre a recunoaşte meritul netăgăduit, ce-'l au iniţiatorii conferenţii, precum şi dl president Al. Roman, care cu atâta tact a condus şedinţele conferenţei şi ale comisiunei, să li-se voteze tuturor mulţumită şi recunoştinţă. — Se primeşte cu însufleţire.

Presidentul prin câte-va alese cuvinte, dând mulţumită lui Dumnezeu, că a dat ca una să fie clerul şi poporul cu archiereii sei dimpreună, închide şedinţa la 7 ore.

Publicul satisfăcut de decursul demn al conferenţei, aclamează cu entusiasm pe preşedintele Roman, şi apoi se împrăştie.

Seara încă mare parte dintre fruntaşii, cari au luat parte la conferinţă, au convenit la cină în grădina dela hotel Central, unde o capelă de musică ne-a delectat cu multe piese naţionale româneşti.

Conferenţa din Lugoj.

— Raport special al „Tribunei". —

Lugoj, 29 Iunie n.

În mijlocul mişcărilor şi îngrijirilor generale privitoare la neatîrnarea şi constituţia proprie a bisericei noastre gr.-cat. române recunoscute de Roma şi înarticulate în legile ţerii, Românii gr.-cat. din Lugoj, clerul şi poporul, convocat la iniţiativa mai multor fruntaşi s'a întrunit Duminecă, la 27 Iunie a. c. în număr frumos în conferinţă, în localităţile şcoalei gr.-cat. pentru a se sfătui cu privire la atitudinea ce îi trebue să iee când e vorbă de apărarea demnă a drepturilor şi independenţei aceleia, care în timpuri vitrege 'i-a ştiut scuti de atâtea furtuni şi vijelii ce s'au îndatinat a se descărca asupra neamului românesc, şi a-'şi exprima părerea referitor la poziţia ce poate se ocupe biserica în faţa congresului Autonomiei bis. catolice din Ungaria.

Conferenţa a deschis-o dl *Vasiliu Petrovici* ales preşedinte cu unanimitate. Dênsul a descris în colori vii situaţia actuală a bisericei noastre gr.-catolice române. În mijlocul unei deosebite atenţiuni a luat apoi cuvêntul dl *Dr. Isidor Pop*, advocat în Lugoj.

Deşi sănătatea îi era cam debilă dl Dr. Pop, într'un discurs magistral, ţinut cu avêntul tineresc împreunat cu resoluţia bărbatului convins şi pătruns de adevărul şi importanţa causei sfinte, a desfăşurat poziţia de drept public a bisericei greco catolice române cu o precisiune, care a lăsat plini de admiraţie chiar şi pe membrii clerului de faţă.

Îndreptându-'şi apoi privirea spre ilustrul cor episcopesc gr.-catolic român a arătat cu câtă înţelepciune şi dragoste de biserică şi de neamul românesc, ai cărui fii sînt, au luat solidara hotărîre de a feri biserica noastră de ori-ce contopire cu biserica de ritul latin din patrie. După acest pas hotărît al Archiereilor, clerul şi poporul nu poate găsi decât cuvinte de recunoştinţă la adresa lor.

Da, când ei s'au declarat solidari, solidari trebue să fim şi noi cu dênşii, căci atunci din obştească noastră solidaritate resultă o fortăreaţă inexpugnabilă a drepturilor noastre.

Amintind către sfîrşit şi mai nainte de a propune proiectul de conclus, suspicionarlle tendenţioase ce le-a însirat „Gazeta Transilvaniei" la adresa preaiubitului nostru Episcop Dr. Dem. Radu, ca-şi-cum acesta ar fi fost dispus a întra *„cu ori-ce preţ"* în congresul autonomic conchemat la Budapesta, oratorul spune că este încă subt împresiunea marilor cuvinte ce le-a adresat Prea sfinţia Sa fruntaşilor greco-catolici din Lugoj întruniţi în reşedinţa episcopească la Rusale, tocmai în sensul: *de a vedea pe episcopii nostri solidari în această gravă cestiune;* mai mult, adauge dl Dr. Pop, Episcopul nostru ca nimenea altul a vorbit în monumentala sa epistolă pastorală iarăşi despre necesitatea imperioasă a solidarităţii episcopatului nostru în totdeauna şi în toate chestiunile vitale. Pentru aceea crede, că clerul şi poporul gr.-cat. român din Lugoj la o ocasiune aşa de solemnă nu poate trece fără de a da o dovadă deosebită de iubire veneratului lor Episcop diecesan. Printre aclamări entusiaste apoi dl Dr. Pop propune următorul proiect de Conclus, care se şi primeşte cu cea mai mare însufleţire.

I.

„Poporul gr.-cat. român din Lugoj adunat la 27 Iunie 1897 în mare număr în conferenţă pentru chestiunea autonomiei bisericei gr.-cat. române, de faţă fiind şi mai mulţi membri ai clerului gr.-cat. român din Lugoj, după-ce a luat cunoştinţă de comunicatul publicat în ziarul „Unirea" nr. 26 din 24 Iunie 1897 privitor la hotărîrea corului episcopesc al provinciei gr.-cat. române de Alba-Iulia, ţinută la 23 Iunie în Blaj, şi după-ce a discutat cu seriositate chestiunea autonomiei, a enunciat următorul conclus:

1. Drepturile provinciei bisericei gr.-cat. române de Alba-Iulia, din care ca sufragană face parte întregitoare şi diecesa gr.-cat. a Lugojului: drepturi tradiţionale recunoscute cu solemnitate din partea sfântului scaun apostolic al Romei şi înarticulate în legile Patriei noastre, le ţinem de inviolabile şi de neprescriptibile.

2. Pentru aceea, provincia noastră bisericească, având caracter propriu şi deosebit, întru cât nu depinde fără numai direct şi imediat de sfântul scaun apostolic al Romei, nu se poate contopì sub nici un cuvênt şi nici într'o formă în organismul autonomic, ce s'ar prelucra pentru biserica catolică de ritul latin din Ungaria.

3. Avem drept aceea adâncă convingere, că atât Papa dela Roma cât şi Regele nostru Apostolic, ca unii, cari întărirea sfintei uniri, ear' nu slăbirea ei o voesc, nu vor permite nici o stîrbire în drepturile bisericei noastre, menite a-'şi desvolta în pace binefăcătoarea activitate în mijlocul poporului românesc.

4. Conduşi de aceste principii, mândri ne simţim şi tare îndatoraţi a aduce omagiul nostru şi a manifesta sentimentele noastre de cea mai desăvêrşită încredere şi alipire episcopatului bisericei noastre greco-catolice române, căci a judecat, că între diferitele moduri de a apăra cu demnitate drepturile bisericei noastre, împregiurărilor mai potrivit este, a ne abţinea dela congresul fraţilor catolici de ritul latin, conchemat la Budapesta; şi că au hotărît a cere dela Înaltul Tron convocarea unui congres propriu organisator al autonomiei bisericei noastre.

Supunêndu-ne dar' cu reverinţă hotărîrei conferenţei episcopilor nostri, salutăm cu nespusă bucurie solidaritatea lor, şi ferbinte dorim succesul cel mai bun nisuinţelor lor pentru prosperitatea bisericei noastre gr.-cat. române.

Dumnezeul Părinţilor nostri cu noi este!

II.

Faţă de atacurile şi suspiţionările nebasate ale ziarului „Gazeta Transilvaniei" contra Il. Sale iubitului nostru episcop Dr. *Demetriu Radu*, conferenţa îşi esprimă adâncile sale regrete, şi desaproabă în terminii cei mai energici această procedură tendenţioasă, ear' archiereului în acest mod atacat îi esprimă neclintita sa încredere şi iubire, îi aduce omagiul devotamentului seu".

După-ce se primeşte în modul indicat acest conclus, adunarea alege o comisiune de doisprezece, care să-l aducă chiar în aceaşi zi la cunoştinţa Ilus. Sale episcopului Dr. Radu şi să-l roage totodată, ca dînsul la rêndul seu să binevoască a-l comunica şi I. P. S. dlui metropolit, Dr. V. Mihályi.

Comisiunea aleasă în persoanele dlor V. Petrovici, Dr. I. Maior, Dr. Isidor Pop, I. Popescu, Ioan Tiucu, D. Dobrin, P. Dobrin, A Boer, I. Lazarescu, T. Săcoşean, G. Grosescu, B. Densuşan, s'a şi presentat împreună cu reverendisimul domn I. Madincea, adm. oficiului protopesc, episcopului, în faţa căruia dl *I. Popescu*, printr'o vorbire foarte potrivită a desfăşurat conclusul adunării şi gravele motive pe care acela se basează.

Ilustritatea Sa episcopul, ascultând cu o deosebită mângâiere vorbirea dlui Popescu şi luând la plăcută cunoştinţă conclusul, răspunse printr'una din acele improvisări minunate, în cari de atâtea-ori s'a dovedit a fi măiestru aşa de bun, şi zise, că se simte mândru şi puternic încuragiat la muncă neobosită pentru înflorirea diecesei, primind atari semne de simpatîe din partea clerului şi poporului seu; reamintì cele-ce le spuse de atâtea-ori asupra necesităţii de solidaritate a episcopatului nostru, reamintì şi marile cuvinte ce le-a împrumutat dela s. Pavel în catedrala din Blaj cu ocasiunea sfinţirii sale, spre a asigura pe neamul seu, că interesele evangeliei lui Christos, — şi aceasta are s'o vestească în mijlocul poporului românesc — îi sînt mai scumpe decât însuşi sufletul seu.

După deosebita plăcere ce am simţit-o, dle redactor, dându-vă acest raport fugitiv, am de a adăuga şi un mare regret, anumit, că dl Dr. Isidor Pop, ales ca delegat al adunării noastre la conferenţa din Cluj, agravându-'i-se spre seară morbul, deşi fără de nici un pericol, n'a putut merge; dar' am aflat, că preşedintele adunării noastre a expedat la Cluj următoarea telegramă:

„Regretăm, că delegatul conferenţei ţinute de noi în Lugoj, Duminecă, în chestiunea autonomiei, Dr. Isidor Pop, fiind bolnav nu ne poate representa. Deci pe această cale comunicăm resultatul conferenţei noastre, care este: Încredere deplină episcopatului nostru pentru măreaţa hotărîre din Blaj şi aderenţă frăţească conferenţei din Cluj, unde de nou se afirmă drepturile bisericii gr.-cat. române dependente numai de Roma. Trăească Papa, trăească împăratul şi regele nostru apostolic, trăească archiereii nostri!"

Raportorul.

Aforisme politice

— Una la zi. —

Când un principe s'a făcut odată urît, apoi faptele lui cele bune ca şi cele rele îl apasă egal. **Tacit.**

Cronică politică.

Schimbări în Germania. De mai multe zile se svonia despre o crisă în Germania. Acum crisa se apropie de resolvare, şi ea constitue un episod din lupta, ce s'a urmat în Germania între două curente, de când cu retragerea marelui Bismark. Fasele crisei de acum sînt următoarele: Ministrul de esterne *Marschall* s'a retras dela postul seu şi cu conducerea afacerilor a fost încredinţat contele *Bülow*, până acum ambasador în Roma. Bülow încă nu şi-a ocupat locul, şi este substituit de un secretar. Se crede însă, că el nu va fi mult timp ministru de esterne, ci va trece în curênd în locul lui *Hohenlohe*, cancelarul de stat. Poate el va însoţi şi pe împăratul Wilhelm la Petersburg.

Schimbarea aceasta de persoane e privită ca o revenire la putere a curentului bismarckist; el va restitui relaţiunile amicale faţă de Rusia. Contele Bülow înainte de a trece la Roma a fost ambasador la *Bucureşti*. Presa maghiară consideră ridicarea lui la putere ca nefavorabilă pentru Unguri.

Tratările de pace — între Turcia şi Grecia earăşi sau poticnit. Aproape odată de a fi finalisate, au întrevenit nouă chestiuni, între cari pagubele, ce ar fi făcut Turcii în Thesalia. Ţarul a adresat de nou Sultanului o telegramă, în care îi recomandă să resigneze la unele pretensiuni. Totuşi pacea va mai întârzia. Se vede că e mai greu a face pace, decât războiu.

Românii din Thesalia continuă a trimite adrese în toate părţile către Poartă în Constantinopol, prin care cer anecsarea ţerii lor la Turcia.

F. Faure la Ţarul Presidentul republicei a comunicat în consiliul de ministrii, că e în posesiunea unei scrisori a Ţarului, prin care i-se anunţă, că aşteaptă cu bucurie visita sa anunţată. Călătoria s'a ficsat cam pe 24 August n.

De prin Bihor.

Res Bichorienses.

Oradea mare, Iunie 1897.

(Urmare.)

Avem internatul Pavelian, unde fiind un contingent prea mare din părţile sătmărene şi din nordul Bihorului şi mai câte unul venit din internatul lui Lauran, e prea aproape să o apuce şi acesta pe calea celui dela Oradea-mare. Superioritatea ar trebui să-'şi deie sama despre mersul lucrurilor şi să se gândească din vreme asupra mijloacelor pentru împedecarea răului. Aici au mânile mai libere decât în gimnasiu.

Sînt la Beiuş oameni cum se cade, sînt profesori cari te emoţionează până la lacrimi vorbindu-'ţi despre apostolii românismu ui, despre Şincai ... Am avut ocasia a cunoaşte dispositia studenţilor după o astfel de prelegere. După zece luni de secături ostenitoare pentru profesori şi plictisitoare pentru elevi, secături despre cari se pretinde că sînt pentru a deprinde gândirea şi judecata, pe când de fapt nu sînt decât pentru a o înstrăina şi de şcoală şi de carte; după-ce zece luni dealungul studenţii eşiau dela oare întăriţi totdeauna în convingerea, că profesorul capătă leafa pentru a se tortura pe sine şi a-'şi tortura elevii măcinând lucruri cari nu-'l interesează nici pe dênsul nici pe elevii, acum nici profesorul nici elevii nu mai ţin sama când sună clopoţelul şi ar vrea ca să rămână cât mai mult împreună.

Când se despart elevii uiţi deosebirea dintre profesor şi dintre dênşii; în locul respectului obligat ei simţesc pentru el admiraţiune şi iubire şi de nu s'ar gena, ei ar fi gata să-'l sărute. Dupa atâtea secături începând în lungă serie dela genealogia Olimpului, ba dela Chaldei, ba Keops, ba un Manedru, ba un Cresus, căruia îi vine mintea când e să se pârjolească, ba câtă filosofie a unui Pythagoras din Grecia Mare, ba dela Ptolomaeus până la Newton şi nu mai ştii până la care lunatic modern, stoici, epicureişti, francmasoni, Ciceroniani, Voltairiani, Darvinisti, physiocraţi, comunişti ba un concordat, ba o bullă papală, ba pacea de nu ştiu unde, ba un congres diplomatic, ba o harababură naţională ori chiar universală, când nici ismele nici iştii nici lunaticii nici papa cu toţi diplomaţii şi nici marile congrese nu mai ştiu să pună bine lucrurile la cale ... dar' e o grozăvie! După atâta lume străină ce întră în creeri tineri prefăcându-se într'un neguros chaos, care nu trezeşte ci apasă gândirea, sînt atât de fericiţi studenţii să audă despre oameni mai puţin minunaţi şi despre lucruri mai puţin ciudate, dar' oameni cari au făcut ce au făcut pentru noi şi au trăi pentru noi, despre părinţii noştri şi despre faptele lor. E nespus de mângâietor pentru studenţi când odată în an barem 'li-se spune: gândurile voastre gânduri bune sînt, dorul nostru e în voi, păstraţi-'l, întăriţi-vă în el şi lăsaţi-'l moştenire urmaşilor voştri. E nespus de mângâietor pentru bieţii băieţi cărora nu li-se spune de nicăiri o vorbă caldă românească de cât ce vorbesc ei între, ei să audă odată una dela mai marii lor şi să ştie că ei nu sînt singuri cu gândurile lor. Am esperimentat dispositia sufletească a studenţilor după o astfel de prelegere şi pot să spun că ea face nespus de mult întru deşteptarea conştienţei naţionale şi întru întărirea iubirei de neam.

Astfel de prelegeri ar putea să nu fie atât de rare, nu numai orele de limba română ci şi cele de istorie şi geografie dau atâtea prilegiuri binevenite pentru astfel de prelegeri. Es tineri din un gimnasiu românesc, cari ştiu să spună mai toate numerile străzilor din Budapesta, ear' despre Bucureşti nu au alte informaţii, decât că aci se întâlneşte viaţa occidentului cu cea a orientului şi că pe aceleaşi stări imăloase se perândează palate frumoase şi bordeie sparte.

Ar trebui să se folosească tot prilegiul pentru de a procura informaţii mai corecte tinerilor despre ceea-ce e românesc. Ear' întru cât nu s'ar putea face decât cu o abatere prea mare dela programul de învăţământ, bunii profesori ar putea să aducă din când în când o carte două şi să le dee elevilor spre a le ceti acasă în orele libere. S'ar putea realisa un scop nobil fără de nici o jertfă. Avem acum „biblioteca pentru toţi". E la Beiuş un librar şi cutare domn profesor ar putea să-'i spună, ca să o procure, ear' pe studenţi ar putea să-'i îndemne ca să o cumpere. Câte cu 15 cruceri ei pot să-'şi procure o lectură folositoare. S'au început a se procura la Beiuş cărţi pentru biblioteca studenţilor. Ar fi interesant să se ştie câte sînt cele româneşti?

Chiar şi în împregiurările gimnasiului dela Beiuş şi ale internatului Pavelian sînt încă ocasii destule pentru a se da o creştere bună naţională şi cei-ce au voie să o deie vor şti afla căile şi mijloacele prin cari se poate da.

Am zis că sînt la Beiuş oameni cum se cade, cari au o conştienţă a datoriţei lor de dascăli români şi o pricep, ar trebui de dragul adevărului să întorc şi cealaltă parte a monedei, cea roasă şi tocită şi vă spun că sînt la Beiuş şi oameni... Ei, cum să le zici? sînt şi oameni inconştienţi, sau barem cu o conştienţă prea puţin scrupuloasă. Dar' asta nu îi împedece pe cei-ce se cred buni, ca să lucre în direcţia ce o aşteaptă dela dênşii binele naţiunei.

Avem la Beiuş internatul de fetiţe fundat de episcopul Pavel. Informaţii mai amănunte nu am despre viaţa internă, am putut însă să înţeleg că aici merg lucrurile mai bine. Apoi da. Superioritătile vor avea mai multă ocasie de a se întreţinea cu elevele, de a le instrui, şi apoi sînt femei şi pe semne femeile sînt cu inimile mai la loc decât bărbaţii. (Va urma).

Procesul Mehadicanilor.

— Cererea de graţiare. —

În cunoscutul proces al Mehadicanilor, advocatul apărător, dl *Coriolan Brediceanu*, a dat următoarea cerere de graţiare către Maiestatea Sa:

Maiestate!

Preagraţioase stăpâne!

În fruntea statului măreţ Ţi stă tronul pe care glorios domneşti.

Ochiul Tău deştept priveşte spre popoarele ţerii Tale, şi pretutindenea ai aşezat vigilatorii publici întru susţinerea dreptului, ordinei, siguranţei şi libertăţii.

Stăpâne! Regele nostru eşti, pentru carele sîntem în stare a ne jertfi viaţa şi sângele nostru; căci bine ştim, că dacă nă-caz atinge pe copii — civii Tăi, durerile şi suferinţele lor răsunet află în sufletul Tău.

Aceasta simţire fiească ne îndeamnă pe noi nefericiţii, ca să ne îndreptăm ultima noastră rugare şi speranţă către graţia părintească a Maiestăţii Tale.

În comuna Mehadica aparţinătoare comitatului Caraş-Severin, s'a întâmplat, că gendarmii au puşcat în poporul adunat. Morţi şi răniţi au căzut jertfă; ear' pe noi ne-au pedepsit forurile competente prin sentinţele 1, 2, 3 la şase luni închisoare, din carea încă 3 luni e neîmplinită.

Ne supunem acestor sentinţe judecătoreşti; dar' tot în acele sentinţe se spune, că procedura nebasată, aşezată pe fapte neadevărate şi prin urmare nedreaptă a autorităţilor administrative, a causat iritaţia poporului.

Din mulţimea imensă, din sute şi mii de oameni pe noi ne-a ajuns soartea nefericită, ca după moartea pretimpuriă a unora din fraţii noştrii şi după schingiuirea altora

să fim pedepsiți cu perderea libertății, prin ce atât noi cât și familiile noastre sûntem nimiciți materialminte.

Maiestatea Ta!

Noi, fii adevărați ai Tronului Tău, un părinte avem pe acest pământ și acela ești Tu; un părinte în ceriu, carele este Dumnezeu.

Prea puternicul Dumnezeu vede în sufletele, în inimele noastre; despre grația lui, despre iertarea ceriului siguri sûntem, pe cum pătrunși sûntem de simțul curat al nevinovății noastre.

În puterea Maiestății Tale însă stă grația regească, — isvorul iertării pe acest pământ.

În creerii nostri nu poți vedea, dar' motivele judecătorești le poți aprecia; în inimele noastre nu poți pătrunde, dar' rigorositatea cu înțelepciune o poți încunugiura; în sufletele noastre nu poți străbate, dar' poți recunoaște momentul potrivit, în care grația regească trebue să se ridice și validiteze asupra dreptului ca prin aceasta să întărești în noi conștiința și convingerea: că Tu ești Regele nostru, că Tu ești Părintele nostru!

Preagrațioase Stăpâne!

Descedenți nepătați sûntem ai acelor bravi și eroi grănițeri, cari în timpurile mai viforoase, în părțile țării mai pereclitate și expuse cu sângele lor, cu avutul lor, cu cele mai strălucite victorii 'și-au dovedit fidelitatea nestrămutată către Tron și patriă; dacă nefericirea noastră, dacă plânsetele dureroase ale celor în agonia morții dacă suferințele sfâșietoare ale celor răniți, dacă lacrimile curate și nevinovate ale copiilor nostri nu — atunci jertfele și meritele strămoșilor noștri deschidă isvorul grației Tale regești, împărtășindu-ne pe noi nefericiții — dar' fideli supuși ai Tăi — de nețărmurita Ta grație, ertându-ne nouă aceea parte din pedeapsa croită asupra noastră, pe carea încă nu am împlinit'o: ca astfel în rugăciunile noastre ferbinți către bunul nostru Dumnezeu, fericire deplină cerând asupra Maiestății tale și a întregei case domnitoare, binecuvântată să fie domnirea Ta glorioasă de noi și următorii noștri.

Regele nostru ești, Părintele nostru ești!

Grație, grație, grație!

ai M. Tale devotați

Iacob Șandru, et cons.
locuitori din Mehadica.

Chestiuni școlare.

Școala de fete a „Astrei".

Examenele la școala de fete împreunată cu internat a „Astrei" s'au terminat Marți. Atât în studiile teoretice, cât și în cele practice, elevele au arătat un progres foarte frumos, dovedind zelul adevărat al corpului didactic.

Nu putem decât să îndemnăm din tot adinsul pe părinții români a-'și trimite fiicele la asemenea institute românești, nu la institute străine, unde fragedele suflete ale fiicelor române se cultivă sau în sens internațional, sau în sens șovinistic unguresc.

Examene de maturitate.

La Brașov.

La *școala comercială română din Brașov*, examenele de maturitate s'au ținut în 28 și 29 Iunie n., asistând ca comisari: protopopul V. Voina din partea consistorului, ca președinte; Nic. Pulnoky din partea ministerului de culte și instrucțiune; Francisc Koos din partea ministerului de comerciu. S'au supus la examenul verbal 18 tineri Au eșit cu *foarte bine Petru Minișan, Axente Negrea* și *Valeriu Sterian*, cu *bine: Vasilie Grădinar, Ioan Harambașa, Coriolan Jucu, Radu Purecel, Nicolau Rîmbeț, George G. Volina* și *Lazar Vraciu;* cu *sufficient: Petru Bărbat, Iuliu Ciugudean, Ioan Lenger, Vasilie Preșmerean* și *Ioan Radeș*. Trei au fost avisați să corige examenul peste trei luni.

La Năsăud.

Privitor la examenul de maturitate dela gimnasiul român din *Năsăud* aflăm următoarele amănunte: S'a ținut la 21, 22, 23 și 24 Iunie n. Comisar al guvernului a fost Moldován Gergely. Au trecut cu *eminență: Emilian Cojan, Leontin Drăgan, Constantin Flămând, Vasilie Ghețiu, Emanuil Mocean; bine maturi: Enea Andrea, Ioan Crișan, Valeriu Neamț, Ioan Hebrean, Scridon Stefan, Nicolae Șandru, Alexandru Tahîsiu*; *maturi cu sufficient: Badiu Leon, Dan Pavel, Darvaș, Vasilie Lazar, Ioan Măinean, Valeriu Ostate, Nicolau Rognean, Grigoriu Svințiu, Partene Suciu, Dușan Spărios, Eugeniu Șancu, Alexandru Ureche* și *Emiliu Vlassa*. Cinci au să facă examen corigent, unul a fost respins pe un an.

*

La Blaj.

Examenul verbal de maturitate dela gimnasiu s'a ținut în 27, 28 și 30 Iunie n. Admiși au fost 38, dintre cari *unul* s'a retras din causă de boală; *unul* a căzut pe *un an*; *10 (din câte 1 studiu), pe câte 3 luni*; *16 s'au declarat maturi, 8 maturi cu bine* și *2 maturi cu foarte bine*. La examen a asistat ca comisar din partea consistorului metropolitan R. D. canonic *Gavrilă Pop*, ear' ca delegat guvernial *Kuncz Elek*.

CRONICĂ

Sibiiu, 2 Iulie n. 1897.

Convalescența principelui Ferdinand. De câteva zile încoace se observă o înrăutățire a stărei A. S. S. principele Ferdinand al României. Medicii cred, că friguriile intermitente de care suferă A. S. ar fi datorite insalubrității localității în care e așezat palatul dela Cotroceni. Aceste friguri slăbesc mult pe augustul bolnav și împedecă mersul regulat al convalescenței. *Se dă ca sigur, că A. S. Regală va fi mutat dela Cotroceni, fie la Sinaia, fie la palatul regal din calea Victoriei.* Dacă augustul bolnav va putè suferì o așa de lungă călătorie, Sinaia va fi preferată. O mai îndelungă ședere la Cotroceni e considerată ca primejdioasă.

De altfel înrăutățirea aceasta nu-'i atât de gravă, ca să dee ansă la îngrijorări.

Căci eată ce spune buletinul dat alaltăieri dimineață, la orele 9:

Starea A. S. Regale este foarte satisfăcătoare. *Căldură nu a mai fost. Noaptea liniștită cu un somn neîntrerupt. Viitorul buletin poimâne dimineață. Dr. Cantacuzino, Dr. Buicliu, Dr. Kremnitz.*

*

Parastas pentru marele archiereu Șaguna. În *Rășinari*, unde odihnesc osămintele marelui archiereu *Andreiu bar. de Șaguna*, încă s'a celebrat Luni, ca în toți anii, un parastas. Serviciul divin 'l-au săvîrșit în corpore preoții locali. Au asistat toți învățătorii români din Rășinari și mulți oameni din popor. A fost representată și societatea „Andreiu Șaguna" a teologilor și pedagogilor gr.-or. din loc, printr'o deputație, care a depus la cripta neuitatului archiereu o cunună de flori naturale. După serviciul bisericesc s'a dat un prânz comun.

*

Distincțiune militară. Aflăm cu plăcere, că vrednicul capelan militar cl. I. din Viena, domnul Simion *Popovici*, retras din causă de boală în pensie, a fost distins din partea M. S. Monarchului cu titlul de protopop militar, un rang nou acesta în armata noastră. Bine meritatul protopop militar se află de present în Sibiiu.

*

Nou medic român. Din *Cluj* ni-se scrie: În 30 Iunie a. c. s'au ținut aici ultimele promoții la gradul de doctor, în anul acesta școlar. Printre cei promovați doctori în medicină cu bucurie am numărat și pe un harnic tinăr român, dl *Nerva O. V. Moldovan*, fiiul fostului jude de tribunal Niculae Moldovan. La actul promoției au luat parte toți tinerii aflători în Cluj, precum și unii cunoscuți din Cluj și din împregiurime. După actul solemn, ne-am întrunit la tradiționalul *„potus doctoris"*. Tinărul doctor a fost felicitat călduros din partea unui inteligent din Cluj și din a unui tinăr universitar. Fie, ca poporul român se afle în Dr. Nerva O. V. Moldovan, un fiu zelos, recunoscător și cu simț pentru păsurile și necasurile lui.

*

Români distinși de guvernul italian. Guvernul Italiei, în urma recomandațiunii d-lui comandor Tarantelli, președintele societății literare *La stella d'Italia*, care e pusă *sub patronagiul regelui Umberto I.* a numit membri onorifici ai numitei societăți, decorându-'i în același timp cu ordul „Stella d'Italia" în aur, pe d-nii N. *Crapelian*, I. *Demetrescu*, Aurel *Șuluțiu* și P. *Manulescu*, toți profesori ai liceului din Ploești, pentru operele lor didactice și simpatia lor pentru Italia.

*

Măcel de Europeni. Oficiul Reuter anunță din *Brisbane*, că în *Noua-Guinea*, earăși *au fost măceläriți numeroși Europeni*. Detaliii lipsesc.

*

Cel mai nou baccil. Cu marele avênt ce au luat în vremile din urmă științele medicale, zi de zi se descoper noui baccili. Pe lângă multele soiuri de baccili, descoperiți fără pic de milă din partea urmașilor lui Aesculap, un medic din *Palermo* Dr. Riva, a adaus de curênd încă unul: *baccilul reumatismului*. Că această străveche boală își are și ea baccilul seu, e prea probabil. Părerea aceasta s'a lansat și în ultimele congrese medicale, de aceea descoperirea dr.lui Riva nu-'i primită cu obicinuita neîncredere.

*

Întrerupere de circulație. Șeful gării din loc ne anunță, că *întreruperea de circulație dintre Aghireș* și *Nădășul-unguresc*, va dăinui *vreme mai îndelungată*, de oare-ce dealul ce s'a surpat a stricat linia ferată pe o întindere de 1800 *chm.* Până la restabilirea circulației, comunicația se poate face mai cu mari ocoluri și întreruperi. Spre Budapesta se poate călători numai pe linia Arad.

*

Tesaure de bronz. În localitatea *Szigligeti* din comitatul *Zala* s'a aflat, cu prilegiul unor lucrări de pământ, rămășițele unui atelier de topit din epoca de bronz. Anticitățile, între cari se află foarte frumoase giuvaere, brățare, ace etc., s'au trimis la museul din Budapesta.

*

Pod rupt. Ni-se scrie, că alaltăieri o nenorocire s'a întâmplat la podul de peste Mureș, dintre *Valea-mare și Soborșin*. Tocmai pe când treceau peste el nește care cu sare, podul s'a rupt și carele cu oameni cu tot au căzut în apă dela o înălțime de 8 metrii. Din norocire câți-va bravi locuitori din Valea-mare au văzut nenorocirea și grabnic au sărit cu nește luntri în ajutorul primejduiților, scăpându-'i de înec.

*

Pierderea Turcilor în ultimul războiu. Ministrul turcesc de războiu a publicat de curênd o statistică oficială despre pierderile îndurate de Turci în ultimul războiu cu Grecii. Conform statisticei, pe câmpul de războiu din Tesalia armata turcească a lăsat 900 morți și 2400 răniți, pe câmpul luptelor din Epir 91 morți și 264 răniți. Între acestia au fost 2 Pași, 27 oficeri superiori, 47 oficeri inferiori, deci 74 oficeri, adecă vre-o 8% din copul oficeresc al Turciei. Răniții sûnt îngrijiți în spitalele din Constantinopol, din cari până acum an eșit vindecați 43 oficeri și 656 ostași.

*

Călătorie în cutie. Croitorul Hermann Zeitung, devenit celebru prin călătoriile sale în cutie, a întreprins de curênd o nouă bravură de acestea, dar' de astă-dată nu în tren, ci pe mare. Întrepridul călător fin de siècle a sosit la *Veneția*, pe vaporul Lloyd, într'o cutie. Când vaporul a debarcat, Zeitung a început a lărmui în cutie, și așa 'i-s'a dat de urmă.

*

Deputat german expulsat din Boemia. La *Aussig* s'a ținut Duminecă o adunare politică a Nemților din Boemia. Au participat la adunare și mulți Nemți din Germania. Între acestia era să fie și deputatul din parlamentul german *Zimermann*, dar' la stația dela Bodenbach un polițist secret 'i-a inmanuat un ordin, prin care e expulsat de pe teritorul regatului boem și sub grea pedeapsă 'i-se interzice a mai veni în curs de un an la Boemia. În urma acestui ordin *deputatul german* s'a întors cu proximul tren la Dresda.

*

Chulalongkorn în... „diszmagyar". Regele Siamului, Chulalongkorn a îndrăgit atât de mult „diszmagyar"-ul unguresc, încât deja în ziua sosirii la Budapesta 'și-a comandat pentru sine și pentru membrii suitei sale, asemenea costume. Foarte logic, n'ai ce te mira: rege *asiatic*, haine *asiatice*!

*

Onoarea unui inspector... 100 fl. Femeia Molnár Albertne din Măcău, care deunăzile a biciuit în stradă, ziua mare, pe inspectorul școlar Ferencz Kelemen, a fost osîndită la *100 fl.* amendă în bani, pentru-că a vătămat onoarea inspectorului. Cam puțin pentru... onoarea unui inspector școlar!

*

Știri mărunte. La *El-Tor*, 200 mile dela Suez, s'au ivit mai multe casuri de ciumă. — Lângă insulă *Socotra* (Africa-ostică) s'a cufundat la 9 Iunie nou un vapor; 25 *pasageri*, europeni și indigeni, *s'au înecat*, ceilalți au scăpat. — La *Suda*, insulă lângă Crimea, 5 matrozi ai vaporului italian „Giovanni Bansan" au fost omoriți, mulți răniți, în urma unei explosii de cazan. — În *Salona*, orășel spaniol, s'a dărîmat zidul unei biserici, *omorînd 5 copii*. — La *Frankfurt a. Main* tribunalul a osândit pe bancherul *Federlin* la 4 ani și pe conducătorul de firmă *Hirste* la 2½ ani temniță și la câte 3 ani perderea cinstei; crima: înșelătorii de milioane. — *Regele Siamului* a părăsit ieri Budapesta. — Membrii congresului ziaristic din *Stockholm* au visitat Mercuri *Upsala*, unde au fost cu multă căldură primiți. — La *Verșeț* a fost arestată o mare bandă de falsificători de bani; capii oameni fruntași. — La *Berlin* au ars marile deposite ale societății de tramvay din Chaussée Strasse; 10 pompieri greu răniți, 50 cai arși, 3 oameni dispăruți. — La *Hamburg* s'a aprins edificiul depoului electric; pagubele mai multe milioane florini. — La *Bosfor* vapoarele germane Berthilde și Reiabeck s'au ciocnit între olaltă; ultimul s'a cufundat; *aproape întreg personalul înecat.*

Posta redacțiunii.

Mai multor corespondenți în Bucovina. Material abundent despre chestiuni de-ale noastre nu permite acum publicarea corespondențelor DV. Rugăm răbdare. Pe rênd, cu întreruperi, vor veni toate.

„Bradul" se va publica mâne.,

Coresp. în Lugoj. Scusă întârzierea. Era imposibil.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Sfințire de biserică și petrecere în Fălfălău.

Curatoratul bisericesc gr.-cat. din Fălfalău ne trimite: Învitare la sfințirea bisericei cele nouă ce se va deplini Duminecă, în 1 Iulie st. n. 1897, cu care ocasiune se va arangia și o petrecere cu dans. Prețul întrărei: de persoană 50 cr. — de familie 1 fl. v. a. Venitul curat este destinat în favorul s. biserice, Începutul la 3 ore p. m. Fălfălău la 27 Iunie 1897. Curatoratul bis. gr.-cat. N. Prea stimatele familii în timpul petrecerei sûnt avisate la provisiunea proprie. Ofertele marinimoase se vor primi cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Bibliografie.

„Paradoxe sociologice." Din celebru volum, cu acest titlu, al lui *Max Nordau* cetitorii nostri cunosc deja de mult capitolul *„Naționalitatea"*, care a aparut și în broșură separată în editura *„Tipografiei"* soc. pe acții. Acum earăși un nou capitol din același volum ni-se presintă extras într'o drăguță broșură. Este capitolul prim, întitulat *„Reprivire"*, pe care cetitorii nostri l'au avut în rate, în *Foița „Tribunei"*. Cei ce-'și aduc aminte de această plăcută lectură vor afla cu bucurie, că pot să aibă într'un mănunchiu spicele de aur ale lui *Max Nordau*. Ear' cei-ce nu au cetit „foița" îndoit trebue să se bucure, că „Tipografia", retipărindu-o le-a făcut posibil a o avè deodată a mână, ca să suplinească ce au negles.

„Reprivirea" lui Max Nordau este reprivirea filosofului din amurgul acestui veac asupra vieții neamului omenesc, urmărind pas de pas mersul progresului cultural dela începutul civilisației.

E mare idea, și mângâitor resultatul unei asemenea „repriviri", mai ales azi, în această epocă de materialism și blasare pentru tot ce e ideal.

Traducerea românească făcută de *Rosmarin*, ne predă toate finețele originalului într'un delicios limbagiu românesc.

Broșura, tipărită pe hârtíe fină, adjustată frumos, are 35 pagini, în octav, și costă numai 20 cr. Se poate procura dela librăria *„Tipografia"*, soc. pe acțiuni în Sibiiu, Strada-Poplăcii nr. 15.

„Naționalitatea". Societatea noastră »*Tipografia*« a scos într'o elegantă broșură interesantul studiu de *Max Nordau* despre „Naționalitate". Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri; limbajul frumos, în care „Rosmarin" al nostru a știut să-'l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „Tribuna" s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai, ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia" când a retipărit articolii din „Tribuna" în broșura de față. În estensiune de 40 pagine, tipărite frumos pe hârtíe fină, această prețioasă broșură să trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografiei" soc. pe acțiuni în Sibiiu.

O carte de Axentie Severu. A apărut *„Răspuns la „Cartea neagră"* (A fekete könyv), scrisă de br. Stefan Kemény jun. 1849 și publicată de Hentaler József în numerii 121—131 din Maiu 1895 a lui „Megyarország" din Budapesta. De *Axentie Severu*, Brașov, 1897. Tipografia A. Mureșianu. Cartea se extinde pe 364 pag. octav mic. Se află de vênzare și la „Tipografia", societate pe acțiuni în Sibiin.

Suvenire dela Blaj. Un fotograf din Blaj a avut ideea de a eternisa o scenă dela sfințirea episcopului Radu. El a fotografat scena dela portalul catedralei, tocmai când archiereii es din biserică, la sfîrșitul liturgiei. Tabloul e în mărime de 18×15 cm. și ne înfățoșează întreagă catedrala, seminarul teologic și o aripă a gimnasului. Dinaintea catedralei mulțime de popor, formând o stradă, prin care să treacă archiereii. Episcopul Radu se vede deadreapta metropolitului, cum stă a coborî pe prima treaptă a estradei dela catedrală. — Această fotografie se poate căpăta, întinsă pe carton frumos pentru 50 cr. A se adresa la librăria *„Tipografiei"*.

Musică. Au apărut în ediție litografiată 4 piese musicale arangiate pentru cor mict de dl *Val. Magdu*: *„Iorghina"*, cântec poporal de prin părțile ungurene și bănățene (cvintet); *»Dorule o dorule«*, cântec poporal de sub podgoriile aradane (cvintet); *Nușca"*, pe melodia dansului „Pe picior" din Bănat (sextet) și *„Foaie verde tiriplic«* cântec poporal de pe șesul Bârsei (cvintet). Se află de vênzare la autor în Arad. Prețul unei piese — 25 cr., toate 4 costă 80 cr., plus 5 cr. porto.

Călindarul zilei.

3 Iulie n. 1897

Iulian: Muc. Iulian.

Gregorian: Corneliu.

Soarele: răsare 4.06, apune 7.54 m

Sosiți în Sibiiu.

În 30 Iunie n. 1897.

Hotel *Împăratul Romanilor*". Morava, privatier, Fortwängler, colonel, K. Otto, M. Gotz, comerciant, Antemi, F. Talian și L. Szánto, voiagiori din Viena; G. Sandi din Budapesta; C. Cothișel din Câmpeni; S. Kuty, căpitan orășenesc din Schemitz; Dr. Popovici, medic din Graeferenburg; Bunea, colonel din Brașov.

Hotel *„Neurihrer"*. I. Wagner din Brașov și A. Weiss din Gherla, privatieri; Dr. Hüver, advocat și I. Neuwirth, oficial din Alba-Iulia; Steinboik din Viena; A. Vohlmuth din Graz, I. Steiner din Linz și F. Rind din Budapesta, voiagiori.

Hotel *„Meltzer"*. I. Niger, șef de stațiune din Karad-Piszek, S Macaveiu, M. Ienutiu și G. Visu, privatieri din Bucium.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 30 Iunie n. 1897.

Semințe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo dela	până
Grâu						
Bănățenesc vechiu	75	—.—	—.—	76	8 40	8.55
Grâu dela Tisa „	75	—.—	—.—	76	8.65	8 75
Grâu „ Pesta „	75	—.—	—.—	76	8.60	8 70
Grâu de Alba-Reg. „	75	—.—	—.—	76	8 60	8.70
„ „ Bacica „	75	—.—	—.—	76	8.70	8.80
Grâu ung. de Nord „	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—

Sămințe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Săcară		70—72	5.65	6.70
Orz	de nutreț	60—62	4.60	5.—
„	de vinars	62—64	—.—	—.—
„	de bere	64—66	—.—	—.—
Ovăs	—	39—41	5 65	6 15
Cucuruz (porumb)	bănățean	—	4 25	4.3
„	de alt soiu	—	4 15	4.20
Meiu		—	—.—	—.—
Hrișcă		—	4 10	4 50

			Bani per 100 chilogr.	Marfa per 100 chilogr.
Marfa pe termin.	Grâu	Sept.-Oct.	8.16	8 19
	„	Mart.-Apr.	—.—	—.—
	Cucuruz	Maiu-Iun.	4.22	4.24
	„	Iulie-Aug.	—.—	—.—
	Ovăs	Mart.-Apr.	—.—	—.—
	„	Oct.	5.36	5 37

Producte diverse	Soiul	Oferi dela	până
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	—.—	—.—
„	roșie	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	52.—	52.50
„	dela țeară	—	—
Slănină	svêntată	—.—	—.—
„	afumată	54 —	55 —
Seu		—	—
Prune		—.—	—.—
Lictar	slavon nou	—.—	—.—
„	bănățenesc	—.—	—.—
Miere	brută	—	—
„	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—

Preț pe 100 chilograme.

Spirt	Bani	Marfă
Brut, pentru rafinărie	14.75	15.—
Rafinat, pentru comercianți mari	52.50	53.—
Brut, „ „ „	50.50	51.—

Cursul pieții din Sibiiu.

Din 1 Iulie n. 1897.

Hârtíe-monetă română	Cump.	9.44	vând.	9.50
Lire turcești	„	10.62	„	10.70
Imperiali	„	9.55	„	9.57
Ruble rusești 100 à	„	126.25	„	127.—
Galbeni	„	5.60	„	5.66
Napoleon-d'ori	„	9.48	„	9.53
„ (rusești)	„	9.45	„	9.50

Bursa de Budapesta.

Din 30 Iunie n 1 97.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	123.75
„ ung. val. cor. 4%	10 .80
Împrumutul căilor ferate ung.	102.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	121.50
Bonuri rurale ung.	98 85
„ „ croate-slavone	98.80
Obligațiunile desp. regaliilor	102.—
Împrumut cu premiu ung.	153 75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.—
Renta de hârtíe austriacă	102 25
„ de argint austriacă	101 25
„ de aur austriacă	123.75
Losurile austriace din 1860	160 50
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina"	101.75
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.90
London 10 Livres sterlingi	120.—

Bursa de Viena.

Din 30 Iunie n. 1897.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	124 35
Renta ung. v. c. 4%	103 20
Împrumutul căilor ferate ung.	123 85
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	102 35
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98 75
„ „ croate-slavone	198.50
Imprumut cu premiu ung.	154.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	141 75
Renta de hârtíe austriacă	102.—
„ „ argint austriacă	101.70
„ „ aur austriacă	123.70
Losuri austriace din 1860	159 70
Acțiunile băncii austro-ungare	958.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ de credit austr.	—.—
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	6.67
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.80
London 10 Livres sterlingi	119 90

Bursa de București.

Din 18 Iunie v. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rural conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Nat. (100 lei vêrs. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vêrs.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vêrs.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. r. de con. (250 lei vêrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Editor și redactor responsabil: **Teodor V. Păcățian.**
Proprietar: **Pentru „Tipografia", societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.**

„VICTORIA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de reservă fl. 100.000. Depuneri fl. 1,000.000. Circulația anuală fl. 15,000.000.

Primește **depuneri spre fructificare**, după care **solvește 5% interese** fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă **o solvește institutul separat.**

După starea cassei, **depuneri până la fl. 1000** se restituesc îndată la pesentarea libelului **fără abzicere.**

Depuneri se pot face și **prin poștă** și se efectuesc **momentan** după sosirea comandei.

[362] 14—38 Direcțiunea institutului.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vênzare pe lângă prețurile originale și anume:

„**Iubire**“, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„**Dan**“, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„**Dan**“, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. . . . . 64 cr.
„**Din goana vieții**“, ediția III. (1895) . . . . . fl. 1.75.
„**Din goana vieții**“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
„**Icoane sterse**“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„**Un an de luptă**“, ed. C. Müller, 1895 . . . . . fl. 1.25

☛ *Cel mai nou volum de nuvele*: ☚

„**În vîltoare**“, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 . . . . fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiiu se află de vênzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Aceasta carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apșa printr'un circular special.

A apărut și se află de vênzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barcianu.

Ediția a cincia

revidată și completată

de

Dr. Daniil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vênzare la „Tipografia“, pe lângă prețurile originale și anume:

„**Balade și Idile**“ (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) . . . . . fl. 1.50.
„**Fire de tort**“, versuri (ca continuare la „Balade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 . . . . . fl. 1.25.

La comande, care sûnt a se adresa „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și **5 cr. porto pentru 1 volum.**

„Ardeleana“,

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000
Circulație anuală: fl. 3,000.000. [1451] 7—12

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5½, ear' dela corporațiuni cul. cu 6%;
3) cumpără și vinde realități;
4) cumpără și vinde mărfuri și producte;
5) arêndează și exarêndează realități;
6) cumpără și vinde efecte publice;
7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform prospectului staverit de direcțiunea institutului sub nr. 68/1897.

Ori-ce afacere se poate resolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' înscris prin corespondență.

Orăștie, în Maiu 1897. **Direcțiunea.**

Legea veterinară.

Atât **primăriile comunale**, cât și fiecare **econom** au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară.** Dl **Tormay Béla**, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de târgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învețătorul Munteanu

împărtășesce economilor cele mai de lipsă cunoscințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dînșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă **30 cr.** (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI
Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE
Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi
Note

Bilete de visită
după plac și cerere

Comande din afară
se efectuesc repede.

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuisite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină de epistole
cu plicuri în casete.

EDITURA „TRIBUNEI“ ȘI A „FOII POPORULUI“.

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Prețuri foarte moderate.

Biblioteca poporală a „Tribunei“

Dicționar
român-german și german-român.

Strada Poplăcii Nr. 15. ☛ **Librărie românească în Sibiiu** ☚ Strada Poplăcii Nr. 15.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt. Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.